

Keenroh XL

Joachim Ceulemans

Het Vlaamse improvisatieduo Keenroh leerden we anderhalf jaar geleden kennen tijdens het immer charmante Citadelic festival in Gent. Ondanks de wat ongelukkige omstandigheden plantten fluitist Jan Daelman en pianist Thijs Troch toen een zaadje in onze herinnering: hier horen we nog van.

Een stroomgenerator die dienst weigerde en een piano die je bijna met het blote oog kon zien ontstemmen onder een verschroeiende zon, het was me wat daar in het Citadelpark. Dat het piepjonge duo toen desondanks een goede indruk naliet was echter geen toeval. Enkele maanden later op het Gent Jazz festival, zou Keenroh namelijk de prijs voor jong jazztalent wegkapen, wat hen naast een mooie erkenning ook een behoorlijk geldbedrag opleverde om een ambitieus project te realiseren. Voor Daelman en Troch betekende dat al gauw uitbreiden in aantal, met als doel manieren te vinden om als improvisatieduo te fungeren binnen een groter geheel.

Voor de samenstelling van Keenroh XL ging het duo op zoek naar een gezonde balans tussen jong talent en enkele ervaren rotten. Met Bart Maris (trompet), Marti Melia (klarinetten), Ruben Verbruggen (alt- en baritonsax), Thomas Jillings (tenorsax en altklarinet) en Niels Van Heertum (euphonium) werd het aantal blazers opgetrokken tot zes. Deze kunnen rekenen op steun van een ietwat klassieke ritmesectie van piano, bas (Laurens Smet) en drums (Teun Verbruggen). Een klassieke sound krijgen we echter niet voorgeschoteld, daarvoor klinkt het materiaal te eigenzinnig. Nadat ze eerder op Gent Jazz al gecomponeerd werk speelden van Jozef Dumoulin, Bo Van Der Werf, Ben Sluijs en Kris Defoort, keert het duo namelijk voor een stuk terug naar de vrije improvisatie, hoewel ze zelf ook enkele composities aanbrenge.

Ondanks de omvang van het ensemble ligt de focus niet meteen op het creëren van een "groot" totaalgeluid. Keenroh XL gaat niet voor de overrompeling, maar voor kiest voor een meer subtiele verleiding - een deel van de improvisaties en composities gaat daar ook duidelijk van uit. De piano fungeert zo enkele keren als centrale actor, zoals in het bloedmooie "Eukarist" waarin de partijen van Troch worden gecompimenteerd door fijne laagjes van de blazers en een warmbloedige solo van Jillings op altklarinet. In "Log" trekt de piano het laken nog wat meer naar zich toe en zijn de anderen vooral gericht op inkleuren en verrijken, met een mooi ronde spanningsboog als resultaat.

Met een speeltijd van iets meer dan een half uur verspreid over twaalf tracks, zijn de stukken op het album overwegend kort. De meest flitsende daarvan zijn het opeenvolgende "Huih" en "Widt" die kunnen doorgaan voor knotsgekke matpartijen tussen verschillende selecties muzikanten. In "Huih" liggen trompet, fluit, piano en drums kort met elkaar in de clinch, waarbij de elektrische bas van Smet ook nog even wat olie op het vuur komt gooien. Een hoop andere instrumenten doen hun intrede in

"Widt", dat op het einde losbarst in een lekker potje collectieve chaos, geïnitieerd door de gestoorde elektronica-bijdragen van Teun Verbruggen.

Waar een kleine groep zich afzondert van de rest, ontstaan soms verrassingen. Van Heertum, Melia en Ruben Verbruggen zorgen met "Klaach" voor enkele intrigerende momenten. Euphonium, baritonsax en basklarinet cirkelen brommend om elkaar heen of komen elkaar tegen in een cadans, de verschillende klankkleuren vrolijk versmeltend, met een soort borrelende mantra als resultaat. Ook wanneer piano, bas en drums de handen in elkaar slaan is het resultaat de moeite. De bijna gefluisterde, maar vingervlugge uitwisselingen tussen Troch, Smet en Verbruggen in "Gneep" klinken als een microscopisch zenuwspel vol plaagstoten en onverwachte wendingen.

De bijdragen van een rist muzikale collega's maken van het Keenroh XL project duidelijk een collectief verhaal. Het zorgt voor een verrassend diverse en kleurrijke plaat, eentje die verschillende opties verkent maar tegelijk ook nog wat marge en veiligheid inbouwt. En dat is ook maar best, want de overgang van duo naar nonet is voor de twee twintigers van Keenroh niet zomaar een stap, maar een gigantische sprong.

Keenroh XL speelt tussen 12 november en 2 december een handvol concerten in het kader van de JazzLab Series. Op sommige data zal de line-up lichtjes variëren. Teun Verbruggen, Bart Maris en Niels Van Heertum zullen namelijk af en toe worden vervangen door Marek Patrman, Laurent Blondiau en Michel Massot. Van kwaliteitsverlies is dus geen sprake.